

Čís. 3349.

Dá-li osoba, jež kauci zřizuje, věci zastupitelné (peníze) jiné osobě úvěrem, t. j. přenese vlastnictví k nim na příjemce a vyhradí si jen obli-
gační nárok na vrácení kauce nebo její hodnoty po skončení právního
poměru, jenž zaval příčinu ke zřízení kauce, nejde o svěřením ve smyslu
§ 183 tr. zák.

(Rozh. ze dne 13. prosince 1928, Zm-II 274/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném za-
sedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku zemského trestního
soudu v Brně ze dne 25. dubna 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným
zločinem zpronevěry podle § 183 a 184 tr. zák., zrušil napadený roz-
sudek a věc vrátil soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Obžalovaný opověděl proti rozsudku soudu první stolice včas zmateč-
ní stížnost, již pak též včas provedl. Po uplynutí lhůty § 285 tr. ř. k pro-
vedení zmateční stížnosti podal u soudu první stolice spis, jímž, jak v něm
uvádí, »opravuje stylisaci zmateční stížnosti«. Ve skutečnosti uplatňuje
však obžalovaný v tomto podání zřejmým poukazem též výtky neúplnosti
rozsudku po rozumu § 281, čís. 5 tr. ř., jež při opovědi a v písemném
provedení zmateční stížnosti ani výslovně ani zřejmým poukazem ne-
uplatňoval. K těmto opožděně uplatňovaným výtkám nelze přihlížeti.
Včas podaná zmateční stížnost napadá rozsudek soudu první stolice
číselně důvody zmatečnosti podle § 281, čís. 5 a 9 a) tr. ř. Dovolávajíc
se tohoto důvodu zmatečnosti namítá, že jednání obžalovaného neza-
kládá skutkovou podstatu trestního činu náležejícího před soud, proto,
že částka 2.500 Kč, jež byla obžalovanému Josefou V-ovou odevzdána,
byla mu dána jako zápůjčka, takže prý směl s ní zcela volně dispo-
novati a nemohl se, učiniv tak, dopustiti zpronevěření těchto peněz ani
jiného trestného činu. Těmito vývody neprovádí stížnost číselně uplat-
ňovaný zmatek po zákonu, nadržíc se skutkových zjištění rozsudku, jak
by při správném provádění hmotněprávního zmatku činiti měla, nýbrž
vycházejíc ze skutkového předpokladu rozsudkem nezjištěného, ba jím
vyločeného, že prý šlo o zápůjčku (§ 288 odst. druhý, čís. 3 tr. ř.).
Odůvodněna jest však námitka stížnosti, že rozsudek dospívá k práv-
nímu závěru, že řečená částka byla obžalovanému »svěřena«, jen ná-
sledkem mylného právního názoru, že movité věci, jež někdo přijal jako
kauci, jsou příjemci vždy jen »svěřeny«. Účelu, jež sleduje zřízení kauce,
lze dosáhnouti různým způsobem. Pokud zejména jde o zřízení kauce
záležející ve věcech zastupitelných (v penězích), může býti onoho účelu
dosaženo nejen tím způsobem, že ten, kdo kauci zřizuje, odevzdá takové
věci jemu nebo třetí osobě patřící jiné osobě se závazkem, by tato tyto
věci, jež mají zůstat i v jejich rukou vlastnictvím odevzdatele nebo
třetí osoby, vrátila po rozvázání právního poměru, z jehož důvodu do-

šlo ku zřízení kaucе, oprávněnému, a to — podle ujednání smluvních stran — buď in specie nebo in genere, nýbrž i tím způsobem, že strana, jež kauci zřizuje, dá takové věci jiné osobě úvěrem, t. j. přenesе vlastnictví k nim na příjemce a vyhradí si jen obligační nárok na vrácení kaucе nebo její hodnoty po skončení právního poměru, jenž zavedl příčinu ke zřízení kaucе. Jen v onom případě jde o »svěřený statek« po rozumu § 183 tr. zák.; neboť ochrany tohoto ustanovení zákona požívá jen cizí vlastnictví, nikoli pouhý obligační nárok na vrácení odevzdaných věcí nebo jejich hodnoty. V každém případě, v němž byla zřízena kaucе tím způsobem, že byly někomu odevzdány zastupitelné věci jako kaucе, dlužno tedy zkoumati a zjistiti, zda zůstaly tyto věci podle výslovně nebo mlčky projevené shodné vůle smluvních stran i v rukou příjemce vlastnictvím toho, kdo kauci zřídil, po případě vlastnictvím třetí osoby, či zda bylo vlastnictví k předaným věcem přeneseno na příjemce a zda se spokojil odevzdatel s pouhým obligačním nárokem na vrácení věci, pokud se týče jejich hodnoty. Rozsudek měl tudíž zkoumati a zjistiti shodnou vůli obžalovaného a V-ové v tomto směru, to tím spíše, an obžalovaný převzal podle zjištění rozsudkového v souzeném případě závazek platiti V-ové z přijaté částky úroky. Ve skutečnosti opomenul však rozsudek zkoumati a zjistiti výslovně nebo mlčky projevenou shodnou vůli smluvních stran v onom směru, že vycházejе z právního názoru, že plyne již ze skutečnosti, že částka 2.500 Kč byla obžalovanému odevzdána jako kaucе, že částka ta byla obžalovanému po rozumu § 183 tr. zák. »svěřena«. Tento právní názor, jenž byl rozhodujícím pro odsuzující výrok, je však podle řečeného mylný. Rozsudek je tudíž stížen zmatkem podle § 281, čís. 9 a) tr. ř. jemu stížností zřejmým poukazem vytýkaným. (Rozh. č. 3852 víd. sb., č. 3008 a j. sb. Nejv. s.). Dále dlužno zkoumati se stanoviska posléze citovaného důvodu zmatečnosti též námitku stížnosti, že rozsudek nezjišťuje, že si byl obžalovaný v době spáchání činu vědom materielní protiprávnosti svého jednání. Této námitce nelze upříti oprávnění. Rozsudek skutečně nezjišťuje, že si byl obžalovaný v době spáchání činu vědom materielní protiprávnosti svého jednání. Úvah a přesného zjištění v tomto směru bylo v souzeném případě třeba tím spíše, an se obžalovaný hájil v ten smysl, že částka, o niž tu jde, byla mu dána jako zápůjčka. Nedošlo-li však podle řečeného v rozhodovacích důvodech ke zjištění onoho vědomí obžalovaného, jež tvoří podstatnou složku subjektivní stránky zpronevěry, spočívá rozsudek i v této části na nesprávném použití zákona a jest i tu zmatečným podle § 281, čís. 9 a) tr. ř. Poněvadž vzhledem k onomu nedostatku skutkových zjištění nelze se vyhnouti nařízení nového hlavního přelíčení a nemůže býti nejvyšším soudem jako soudem zrušovacím ve věci samé rozhodnuto, bylo za souhlasu generální prokuratury podle § 5 zák. ze dne 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. z roku 1878, zmateční stížnosti ve prospěch obžalovaného podané již při neveřejné poradě vyhověti a věc vrátiti soudu prvé stolice k novému projednání a rozhodnutí, aniž bylo třeba obíratí se s dalšími výtkami stížnosti rozsudku s hlediska zmatku podle § 281, čís. 5 tr. ř., aniž zmatkem podle § 281 čís. 11 tr. ř., stěžovatelem v provedení odvolání zřejmým poukazem uplatňovaným.